ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.8.2020 г.
COM(2020) 455 final

2020/0214 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Полша с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по- специално на работното място.

На 6 август 2020 г. Полша поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE. В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира с полските власти, за да провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани разходи, пряко свързани със схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки в отговор на пандемията от COVID-19. По-специално, увеличените разходи обхващат:

(1) временно намаляване, с оглед на запазването на заетостта в отговор на пандемията от COVID-19, на социалноосигурителните вноски на самостоятелно заетите лица и при дружествата с персонал до 50 души. Намалението е за периода март—май 2020 г. Дружествата с персонал до 10 души и — в повечето случаи — самостоятелно заетите лица могат да се ползват от пълно намаление, а за дружествата с персонал между 10 и 50 души намалението е 50 %;

(2) кризисна помощ за самостоятелно заетите лица и наетите на граждански договор, чиито доходи са спаднали в резултат на кризата. Мярката представлява фиксирана помощ за самостоятелно заетите лица (50 % или 80 % от минималната работна заплата, в зависимост от спада в доходите) и за тези, които не работят на обичаен трудов договор (до 80 % от минималната заплата); с нея се компенсира спадът в доходите на тези лица;

(3) субсидии на заплатите и социалноосигурителните вноски при спад в оборота в резултат на кризата. Дружествата с всякакъв размер могат да кандидатстват за временно съфинансиране на разходите за заплати и социалноосигурителни вноски;

(4) субсидии за самостоятелно заетите лица, които нямат нает персонал. Субсидиите представляват временно съфинансиране на част от разходите за дейността, поемани от физическите лица, които нямат нает персонал. Размерът зависи от спада на оборота, а диапазонът му е 50 % — 90 % от минималната заплата;

(5) марка за отпускане на заеми, които могат да бъдат превърнати в безвъзмездни средства, на самостоятелно заетите лица, микропредприятията и неправителствените организации. Мярката предвижда микрозаеми до 5 000 злоти. Заемите могат да бъдат превърнати в безвъзмездни средства, ако получателят продължи дейността си три месеца след изплащането на заема. Полша предостави на Комисията необходимите сведения.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на Полша по силата на Регламента за SURE да се предостави финансова помощ в подкрепа на горепосочените мерки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика**

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 2012/2002“). На 30 март бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят специални операции, допустими за финансиране.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и като проява на европейската солидарност предоставя на тази засегната от избухването на COVID-19 държава членка финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Тази подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението трябваше да се изготви в съкратени срокове, за да може да се приеме своевременно от Съвета, поради което не бе възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

- **Оценка на въздействието**

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;
- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

2020/0214 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Полша с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 година за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19[1], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) На 6 август 2020 г. Полша поиска финансова помощ от Съюза, с която да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и в частност — на социално-икономическите му последици за работниците и служителите.

(2) Избухването на COVID-19 и предприетите от Полша извънредни мерки за преодоляване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се очаква да се отразят изключително сериозно на публичните финанси. Според прогнозата на Комисията за Полша от пролетта на 2020 г., към края на 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 9,5 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 58,5 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Полша от лятото на 2020 г., през 2020 г. БВП се очаква да намалее с 4,6 %.

(3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от полската работна сила. Това доведе до внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Полша, свързани със следните описани в съображения 4—8 мерки: намаляване на социалноосигурителните вноски на самостоятелно заетите лица и при дружествата с персонал до 50 души; кризисна помощ за самостоятелно заетите лица и наетите на граждански договор; субсидии на заплатите и социалноосигурителните вноски; субсидии за самостоятелно заетите лица, които нямат нает персонал; както и предоставяне на самостоятелно заетите лица, микропредприятията и неправителствените организации на заеми, които могат да се превърнат в безвъзмездни средства.

(4) С посочения в искането на Полша от 6 август 2020 г. закон от 2 март 2020 г. относно специалните мерки за предотвратяване, противодействие и

[1] ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр.1.

изкореняване на COVID-19, останалите заразни болести и причинените от тях кризисни ситуации[2] бе въведено временно намаляване, с оглед на запазването на заетостта в отговор на пандемията от COVID-19, на социалноосигурителните вноски на самостоятелно заетите лица и при дружествата с персонал до 50 души. Намалението е за периода март—май 2020 г. Дружествата с персонал до 10 души и — в повечето случаи — самостоятелно заетите лица могат да се ползват от пълно намаление, а за дружествата с персонал между 10 и 50 души намалението е 50 %. Временното намаляване на социалноосигурителните вноски може да се приеме за подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като с нея самостоятелно заетите лица се защитават от спад и загуба на доходите, а дружествата с персонал до 50 души се подпомагат, докато тя трае, да запазят заетостта. Временното намаляване на социалноосигурителните вноски представлява пропуснати приходи за държавата, което за целите на прилагането на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета може да се приеме за равностойно на публични разходи.

(5) Властите предоставиха и кризисна помощ за самостоятелно заетите лица и наетите на граждански договор, чиито доходи са спаднали в резултат на кризата. Мярката представлява фиксирана помощ за самостоятелно заетите лица (50 % или 80 % от минималната работна заплата, в зависимост от спада в доходите) и за тези, които не работят на обичаен трудов договор (до 80 % от минималната заплата); с нея се компенсира спадът в доходите на тези лица.

(6) Бяха въведени субсидии на заплатите и социалноосигурителните вноски при спад в оборота в резултат на кризата. Дружествата с всякакъв размер могат да кандидатстват за временно съфинансиране на разходите за заплати и социалноосигурителни вноски. Субсидирането на заплатите и социалноосигурителните вноски може да се приеме за подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като то обхваща разходите на дружествата, въвели непълно работно време или доброволно намаляване на работното време, или в които заетостта е била запазена до последния период, за който има налични данни — тъй като условието за ползването му е дружествата да запазят заетостта за периода на намалено работно време или до последния период, за който има налични данни.

(7) Властите въведоха субсидии за самостоятелно заетите лица, които нямат нает персонал. Субсидиите представляват временно съфинансиране на част от разходите за дейността, поемани от физическите лица, които нямат нает персонал. Размерът зависи от спада на оборота, а диапазонът му е 50 % — 90 % от минималната заплата.

(8) Накрая, властите въведоха марка за отпускане на заеми, които могат да бъдат превърнати в безвъзмездни средства, на самостоятелно заетите лица, микропредприятията и неправителствените организации. Мярката предвижда микрозаеми до 5 000 злоти. Заемите могат да бъдат превърнати в безвъзмездни средства, ако получателят продължи дейността си три месеца след изплащането на заема. С оглед на изискването да представляват публични разходи, по Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета следва да бъдат подпомогнати само разходите във връзка със заемите, превърнати в безвъзмездни средства.

[2] Обн. ДВ, бр. 374 от 2020 г., изм.

(9) Полша удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Полша предостави на Комисията убедителни доказателства, че, считано от 1 февруари 2020 г., нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили с 11 668 118 894 евро в резултат на националните мерки за преодоляване на социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като е свързано както с нови мерки, така и с продължаване на съществуващи мерки, които обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Полша.

(10) В изпълнение на член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с Полша и провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани със схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.

(11) Поради това на Полша следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19.

(12) Настоящото решение не засяга резултата от евентуалните производства за нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити в частност по силата на членове 107 и 108 от ДФЕС. То не обезсилва посоченото в член 108 изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите, които биха могли да представляват държавна помощ.

(13) Полша следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.

(14) Решението за предоставяне на финансова помощ се взима с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Полша, както и на исканията за финансова помощ по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност. В частност размерът на заема бе определен с оглед на пруденциалните норми за посочения в Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета портфейл от заеми,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Полша удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672.

Член 2

1. Съюзът отпуска на Полша заем с максимален размер 11 236 693 087 евро. Неговият максимален среден срок до падежа е 15 години.

2. Периодът на усвояване на предоставената по силата на настоящото решение финансова помощ е 18 месеца, считано от датата на влизането му в сила.

3. Комисията предоставя на Полша финансовата помощ от Съюза чрез максимум десет транша. Всеки транш може да се изплаща на една или няколко вноски. Срокът до падежа на вноските по първия транш може да бъде по-дълъг от максималния срок до падежа, посочен в параграф 1. В такъв случай срокът до

падежа на останалите вноски се фиксира така, че след изплащането на всички траншове да е бил спазен посоченият в параграф 1 максимален среден срок до падежа.

4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.

5. Полша поема разходите по посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) 2020/672 финансиране от Съюза за всеки транш, а също така и евентуалните такси и направени от Съюза разходи във връзка с това финансиране.

6. Комисията определя размера и датата на отпускане на траншовете, както и размера на вноските.

Член 3

Полша може да финансира следните мерки:

временно намаляване на социалноосигурителните вноски — както е предвидено в закона от 2 март 2020 г. относно специалните мерки за предотвратяване, противодействие и изкореняване на COVID-19, останалите заразни болести и причинените от тях кризисни ситуации: при самостоятелно заетите лица — за частта от разходите, свързани с подпомагането на самостоятелно заетите лица, а при дружествата с персонал до 50 души — за частта от разходите за наетите лица, които са били непрекъснато наети;

предоставяне на кризисна помощ на самостоятелно заетите лица и наетите на граждански договор — както е предвидено в чл. 15zq и 15zua от закона от 2 март 2020 г. относно специалните мерки за предотвратяване, противодействие и изкореняване на COVID-19, останалите заразни болести и причинените от тях кризисни ситуации;

субсидиране на заплатите и социалноосигурителните вноски за дружествата, въвели непълно работно време или доброволно намаляване на работното време, или в които заетостта е била запазена — както е предвидено в чл. 15g, 15ga, 15gg, 15zzb, 15zze и 15zze[2] от закона от 2 март 2020 г. относно специалните мерки за предотвратяване, противодействие и изкореняване на COVID-19, останалите заразни болести и причинените от тях кризисни ситуации;

субсидиране на самостоятелно заетите лица, които нямат нает персонал — както е предвидено в чл. 15zzc от закона от 2 март 2020 г. относно специалните мерки за предотвратяване, противодействие и изкореняване на COVID-19, останалите заразни болести и причинените от тях кризисни ситуации;

предоставяне на самостоятелно заетите лица, микропредприятията и неправителствените организации на заеми, които могат да бъдат превърнати в безвъзмездни средства — както е предвидено в чл. 15zzd и 15zzda от закона от 2 март 2020 г. относно специалните мерки за предотвратяване, противодействие и изкореняване на COVID-19, останалите заразни болести и причинените от тях кризисни ситуации: за размера на действително превърнатите в безвъзмездни средства заеми.

Член 4

Полша уведомява Комисията до [*ДАТА: 6 месеца след датата на публикуване на настоящото решение*] за изпълнението на планираните публични разходи и продължава да я уведомява за това на всеки 6 месеца, докато тези разходи не бъдат изцяло изпълнени.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Република Полша.

Член 6

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател